Etuuspalvelut
Lakiyksikkö
Toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskus

24.11.2020 Kela 140/010/2020

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta 24.11.2020 / Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Kansaneläkelaitokselta (Kela) lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi väliaikaisia muutoksia, joiden tavoitteena on yksinkertaistaa eräissä tilanteissa työttömyysturvan säännöksiä ja näin keventää etuushakemuksen käsittelyn edellyttämää työmäärää. Ehdotettavat muutokset koskevat eräitä työttömyysetuuden sovittelutilanteita ja työttömyysetuuden maksamista ilman päätöstä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti jatkettavaksi työttömyysetuuden sovittelun korotettua suojaosaa. Samoin ehdotetaan jatkettavan väliaikaista poikkeusta liikkuvuusavustuksen kokoaikatyön työmatkaa koskevaan avustuksen edellytykseen.

Kelassa suurin sujuvoittava vaikutus on ollut poikkeuksella, joka mahdollistaa yritystoiminnan tulojen huomioimisen etuuden sovittelussa yrittäjän oman ilmoituksen perusteella. Esityksen mukaan tämä poikkeus olisi voimassa 31.3.2021 saakka eli yhtä pitkään kuin yrittäjän työmarkkinatukioikeutta on esitetty jatkettavaksi (HE 229/2020 vp). Kela pitää hyvänä sitä, että kaikki yrittäjien työmarkkinatuen toimeenpanoon liittyvät poikkeussäännökset päättyvät samaan aikaan.

Poikkeussäännösten jatkaminen edellyttää Kelassa järjestelmämuutoksia. Muutosten valmistelu on jo aloitettu, jotta ne ehditään toteuttaa ja testata siten, että poikkeussäännöksiä voidaan soveltaa saumattomasti vuodenvaihteesta eteenpäin.

Lopuksi Kela toteaa, että kun esimerkiksi työttömyysturvan sovittelusäännöksiä jatkossa kehitetään, niitä tulee tarkastella kokonaisuutena sen sijaan, että muokattaisiin yksittäisiä elementtejä. Jatkoa ajatellen on hyvä myös pyrkiä mahdollisuuksien mukaan selvittämään nyt tehtyjen väliaikaisten poikkeusten kuten suojaosan korotuksen ja liikkuvuusavustuksen ehtojen muuttamisen vaikutukset.

Pasi Pajula
toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskuksen päällikkö